

Wartość tolerancji

Scenariusz lekcji wychowawczej

Autorka: dr Marta Majorczyk

CZAS TRWANIA:

2 jednostki lekcyjne.

CELE:

- wyjaśnienie pojęcia tolerancja,
- przybliżenie uczniom składowych tolerancji,
- uświadomienie uczniom znaczenia wartości tolerancji w życiu codziennym,
- odnajdywanie przykładów realizacji tej wartości,
- kształtowanie tolerancyjnej postawy.

METODY PRACY:

- pogadanka,
- dyskusja grupowa,
- burza mózgów.

ŚRODKI I MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- arkusz papieru typu flipchart,
- kartki,
- zdjęcia przedstawiające zjawiska nietolerancji,
- sylwetka człowieka narysowana na szarym papierze, Wariant lekcji dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i ponadpodstawowej

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Uczniowie siadają w kręgu. Nauczyciel rozpoczyna lekcję od powitania klasy.

2. Nauczyciel rozdaje uczniom czyste kartki. Następnie prosi ich o to, aby na kartce napisali odpowiedzi na pytanie: od czego zależy wartość człowieka? Na wykonanie tego ćwiczenia uczniowie mają trzy minuty. Nauczyciel zbiera niepodpisane kartki z odpowiedziami, wkłada je do kapelusza i dokładnie je miesza. Następnie podaje kapelusz uczniowi siedzącemu po prawej jego stronie i prosi o odczytanie odpowiedzi na kartce. Cała klasa decyduje, czy przeczytana odpowiedź jest wartościowa na tyle, aby ją umieścić na arkuszu papieru. Po

przeanalizowaniu odpowiedzi uczniów powinna pojawić się lista rzeczy, za które cenimy/podziwiamy/szanujemy innych ludzi. Nauczyciel pyta uczniów, czy wartość człowieka zależy od: koloru skóry, ilości posiadanych pieniędzy, płci, wykonywanego zawodu, wieku, koloru włosów, wagi, stanu zdrowia, urody, sławy.

Na zakończenie tego ćwiczenia podkreśl, że człowiek jest wartością samą w sobie. Każdy ma możliwość, żeby być kimś, wartość człowieka nie zależy od zewnętrznych cech.

3. Nauczyciel pyta uczniów:

Czym dla was jest tolerancja? Czy jest jakaś ogólna zasada wyznaczająca granice tolerancji (np. czego nie można tolerować)? Czy spotkaliście się kiedyś z przejawami nietolerancji? Kiedy? Gdzie? Czy reagujecie na przejawy nietolerancji? Co jest przyczyną nietolerancji? Jak sądzicie, czy Polacy są narodem tolerancyjnym? Czy młodzież jest bardziej tolerancyjna od dorosłych? Czy wasi koledzy i koleżanki są tolerancyjni? A czy ty jesteś osobą tolerancyjną?

4. Praca grupowa: Nauczyciel prosi uczniów, aby wspólnie ustalili, jakie cechy i zachowania powinna przejawiać osoba tolerancyjna. Efekt swojej pracy umieszczają na szarym papierze.

5. Nauczyciel wyjaśnia uczniom, że wyróżnia się trzy rodzaje tolerancji (za. I. Lazari-Pawłowską, 1995): negatywną, która polega na zupełnym nieingerowaniu w czyjąś „inność”, pozytywną, polegającą na aktywnym wspieraniu czyjejś „inności”, oraz tolerancję jako „łagodną ingerencję”, która polega na argumentowaniu i perswazji, które mają służyć wpłynięciu na niewłaściwe według nas poglądy, zachowania czy skłonności innych osób. Następnie prosi uczniów, by podali po trzy przykłady zachowań będących wyrazami każdej z trzech form tolerancji i wspólnie z uczniami omawia zaproponowane przez nich przykłady.

6. Praca w zespołach: nauczyciel prosi uczniów, aby w kilkusobowych grupach przygotowali różne formy propagujące postawę tolerancji (np. krótki wiersz, scenkę itp., w zależności od aktywności i kreatywności uczniów). Potem następuje prezentacja.

7. Na zakończenie praca domowa: napisz, w jaki sposób ty w codziennym życiu przejawiasz postawę tolerancji.

*Inspiracja do przygotowania lekcji wychowawczej: M. Środa, *Idee etyczne czasów nowożytnych i współczesności*, Warszawa 1998, J. Hołówka, *Etyka w działaniu*, Warszawa 2001.